

Koszty budowy autostrad i dróg głównych w wybranych państwach europejskich

Rozwinięta sieć dróg i autostrad jest dla każdego państwa miernikiem jego rozwoju – bez dobrze rozwiniętej sieci transportowej nie można mówić o rozwoju ekonomicznym. Różnica w nasyceniu infrastrukturą drogową między zachodem Europy a jej środkową i południową częścią jest znaczna. Niemcy, Francja, kraje Beneluksu czy Włochy mają gęstą sieć autostrad i bardzo dobrej jakości drogi główne. Szereg państw, które przystąpiły do UE później, ma jeszcze na tym polu dużo do nadrobienia. To w tych państwach budowane są nowe autostrady. Na przeszkodzie w szybkim rozwoju sieci drogowej stoją duże koszty budowy nowoczesnych dróg, sięgające kilkudziesięciu milionów euro za kilometr trasy. W państwach Europy Zachodniej i Północnej postępuje rozbudowa istniejących dróg i autostrad (dobudowanie trzeciego pasa ruchu, łączniki lub tunele w obrębie miast).

W 2008 r. najwięcej nowych odcinków autostrad wybudowano: w Hiszpanii 502 km, na Węgrzech 209 km, w Irlandii 154 km, w Słowenii 117 km i w Chorwacji 84 km (wg danych Komisji Europejskiej).

Na Białorusi, Litwie, w Luksemburgu, na Łotwie, Malcie i Ukrainie nie są obecnie budowane autostrady.

Czynniki, które wpływają na wysokość kosztów budowy autostrady:

- rodzaj terenu, w którym przebiega autostrada (ukształtowanie, ciekły wodne, nośność gruntu, góry, teren zabudowany),
- koszt wykupu ziemi i ewentualnych wysiedleń,
- obiekty inżynierskie (węzły drogowe, tunele, wiadukty, parkingi, kładki, przejścia dla zwierząt)
- szerokość drogi (ilość pasów ruchu),

- elementy ochrony środowiska – ekrany dźwiękochłonne, przejścia dla zwierząt, zielen przydrożna (razem mogą stanowić nawet do 35% kosztów inwestycji),
- koszty projektu (stanowią od 3 do 5% kosztów inwestycji),
- ceny materiałów budowlanych,
- wynagrodzenia projektantów i pracowników,
- ilość parkingów przy autostradzie.

Według szacunków ekspertów budowa autostrady na estakadzie kosztuje w przybliżeniu dziesięć razy więcej, niż w terenie płaskim, a budowa w tunelu kosztuje dwa razy więcej niż na estakadzie.

Wykup gruntów pod autostradę na terenie miasta może sięgać nawet 30% kosztów budowy – tak było w przypadku M74 w Glasgow (Szkocja) w 2009 r.

Koszty ekspertyz i doradztwa związanego z budową autostrady mogą sięgnąć 15% całkowitych kosztów inwestycji.

Same koszty budowy to ok. 25% kosztów całkowitych.

Koszty administracyjne stanowią ponad 30% budżetu inwestycji.

W tabeli przedstawiono średnie koszty budowy autostrady lub drogi głównej (po dwa pasy ruchu w jednym kierunku).

Opracowanie:

Artur Dragan
DAOT, BAD

Średni koszt budowy 1 km autostrady lub drogi głównej

Państwo	Koszt budowy 1 km autostrady	Koszt budowy 1 km drogi głównej	Uwagi, źródło
Albania	3,7 mln euro	0,59 mln euro ²⁾	Średni koszt 272-km odcinka autostrady z Tirany do granicy z Kosowem, budowanej w 2010 r. Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/Albania-Kosovo_Highway
Austria	10,6 mln euro	33,6 mln euro	Fragment autostrady A5 ukończony w styczniu 2010 r. Budowany obecnie 22-km odc. drogi szybkiego ruchu S10, (4 tunele). Źródło: http://portal.wko.at/wk/format_detail.wk?stid=524763&angid=1
Bośnia i Hercegowina	25 mln euro		Planowany średni koszt budowy 400 km autostrady. Kontrakt z austriacką firmą Strabag nie doszedł do skutku ze względu na brak wsparcia w finansowaniu tej inwestycji ze strony EBORu (wykonawcę wybrano bez przetargu). Źródło: http://www.thefreelibrary.com/Strabag+seeking+to+cancel+order+in+Bosnia+and+Herzegovina.-a0230711513
Bułgaria	2,1 mln euro		Średni koszt 34-km odcinka autostrady, której budowa dopiero się zacznie (przetarg na wykonawcę jest rozstrzygnięty). Źródło: http://www.novinite.com/view_news.php?id=126645
Chorwacja	11,75 mln euro		Średni koszt budowy 20-km odcinka autostrady oddanej do użytku w 2007 r. Źródło: http://www.travelforum.pl/mini-przewodnik-po-chorwacji/2877-autostrada-do-splitu.html
Cypr	14,4 mln euro		Planowany średni koszt 31-km odcinka autostrady z 3 tunelami i 7 mostami. Ma być gotowy w 2015 r. Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/A7_motorway_(Cyprus)
Czarnogóra	12,2 mln euro		Planowany średni koszt 164-km odcinka autostrady Boljare-Bar z 50 tunelami i 95 wiaduktami. Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/Belgrade%E2%80%93Bar_motorway

Czechy	9 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Estonia		385 tys. – 745 tys. euro	Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Francja	40 mln euro		Średnio za 40-km odcinek autostrady A45 z 8 tunelami i 11 wiaduktami. Źródło: http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=495808
Grecja	8 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Holandia	56 mln euro		Planowany średni koszt budowy 18-km odcinka autostrady z 8 skrzyżowaniami. Źródło: http://drogi.inzynieria.com/cat/1/art/27813/przetarg-na-budowe-autostrady-w-holandii#jump
Irlandia	10,3 mln euro		Średni koszt budowy oddanej do użytku w 2010 r. autostrady z Dublina do Cork (253 km). Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/M8_motorway_(Ireland)
Litwa		4,14 mln euro	Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Macedonia	2 – 10 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Mołdawia	3 – 6 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Niemcy	18 mln euro 13,3 mln euro		Źródło: Bank Światowy. Średni koszt budowy 45-km odcinka autostrady z Drezna do granicy z Czechami, oddanej do użytku w 2006 r. Źródło: www.wiwo.de
Polska	3,5 mln euro	1,14 mln euro ²⁾	Średni koszt budowy 19-km obwodnicy Gliwic, otwartej w 2005 r. Źródło: http://www.autostrady.org
Portugalia	9,3 mln euro		Planowany średni koszt budowy 129-km odcinka autostrady (prace zostaną ukończone w 2011 r.) Źródło: http://www.roadtraffic-technology.com/projects/duorolitoral/
Rosja	16,6 mln euro		Planowany średni koszt budowy 600-km autostrady z Moskwy do Sanki Petersburga (jej realizację rozpoczęto w 2008 r.) Źródło: http://www.sptimes.ru/index.php?action_id=2&story_id=24731

Rumunia	4 – 9 mln euro	1,2 mln euro ²⁾	Średni koszt planowany w przetargach w 2010 r. Źródło: http://drogi.inzynieria.com/cat/1/art/18917/szokujace-koszty-budowy-autostrad-w-rumunii#jump
Serbia	3,9 – 13,6 mln euro		Średni koszt budowanej od 2008 r. autostrady o długości 256 km (w zależności od ilości wiaduktów i tuneli) Źródło: http://en.wikipedia.org/wiki/Belgrade%E2%80%93Bar_motorway
Słowacja	5,5 – 12,3 mln euro. W terenie górzystym (tunele): 19 – 81 mln euro	4,5 – 5,5 mln euro	Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Słowenia	30 mln euro 59 mln euro		Średnio za 16-km odcinek autostrady z 4 tunelami i 13 wiaduktami. Średnio za 4,5 km odcinek autostrady z 1,5 km tunelem. Źródło: http://www.skyscrapercity.com/showthread.php?t=495808
Turcja	5,5 – 9,8 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Węgry	4,5 – 8 mln euro		Źródło: odpowiedź korespondenta ECPRD
Wielka Brytania	21,2 mln euro ¹⁾ Rozbudowa o dodatkowy pas w każdym kierunku ok. 7 mln euro ¹⁾	12,5 mln euro ¹⁾	Najdroższy fragment autostrady (1,8 km tunelu w Londynie) kosztował 185 mln euro za 1 km. Został oddany do użytku w 1993 r. Źródła: http://www.guardian.co.uk/society/2006/dec/13/guardiansocietysupplement3 http://www.bbc.co.uk/news/magazine-13924687
Włochy	25,8 mln euro		62-km odcinek autostrady Mediolan-Brescia. Źródło: http://www.astadev.com/news-events/press-releases/Italian-Motorway.asp

1) dane z 2006 r.

2) dane zawarte w raporcie Banku Światowego pt. *Monitoring Road Contracts and Unit Costs for Enhanced Governance in Europe and Central Asia* ze stycznia 2011 r.